

Til

Telenor Norge AS, Snarøyveien 30, 1331 Fornebu

Telia Norge AS, Postboks 4444 Nydalen, 0403 OSLO

Kopi:

Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet

Oslo, 9. november 2017

Nulltaksering i det norske mobilmarkedet

Forbrukerrådet viser til NKOMs pågående vurdering¹ av nulltakseringstilbudet «Music Freedom» og vil med dette formidle vårt synspunkt i saken, til både Telias og Telenors tjenester. Forbrukerrådet utreder for tiden forbrukerutfordringer knyttet til nettnøytralitet, og vil også på et senere tidspunkt komme tilbake med mer detaljert informasjon. Vi ønsker likevel å dele våre foreløpige synspunkt og vurderinger.

Bakgrunn

Forbrukerrådet er opptatt av at forbrukere skal ha makt og mulighet til å ta gode valg, noe som muliggjøres mest ved gjennomsliktige markeder og gode konkurranseforhold.

Nettnøytralitet betyr «likebehandling av trafikk på internett, slik at brukerne selv skal kunne bestemme hva de bruker internettilknytningen sin til, og at dette ikke skal styres av internettilbyderen»². Forbrukerrådet deltok i 2008-09 i arbeidet med utarbeidelse av de norske retningslinjene for nettnøytralitet og

¹ «Nkoms vurdering av Telenor Yng «Music Freedom». 30. juni 2017:

<https://www.nkom.no/aktuelt/nyheter/nkoms-vurdering-av-telenor-yng-music-freedom>

² <https://www.nkom.no/aktuelt/nyheter/nettn%C3%B8ytralitet-lovfestet-i-norge-i-2017>



det har frem til i år ikke vært noen kjente brudd i Norge. EU vedtok i 2016 et generelt forbud mot brudd på nettnøytralitetsprinsippene³.

Forbrukerrådet er kjent med at sammenslutningen av europeiske regulatorer, BEREC, har vedtatt retningslinjer som åpner for at «kommersiell praksis», som nulltaksering, kan tillates under visse forutsetninger. NKOM skriver følgende om nettnøytralitetsreglene i sin vurdering av nulltakseringstilbudet Telenor Yng Music Freedom: «at sluttbrukere som utgangspunkt bør stå fritt til å inngå særlige avtaler med internetttilbydere, også kommersielle tilbud fra tilbydere, så lenge disse ikke setter begrensninger for sluttbrukers rettigheter etter Forordningen. Det står videre at rette myndighet skal gripe inn overfor slike kommersielle tilbud der omfanget fører til at sluttbrukeres rettigheter og valgmuligheter i praksis blir redusert.»⁴.

Forbrukerrådets syn

Forbrukerrådet mener at frie og nøytrale nett er en forutsetning for det internettet vi kjenner i dag – og viktig for fri ytring, fortsatt innovasjon og et velfungerende, forbrukervennlig marked. Forbrukeren bestemmer med sine valg på det frie markedet hvilke tjenester som «vinner» og «taper». For at internett fortsatt skal kunne spille rollen som den viktigste og mest omfattende infrastrukturen, må infrastrukturen kunne brukes fritt.

Stordelen av internettets suksess skyldes det faktum at det er en åpen og tilgjengelig infrastruktur. Individuer eller firmaer som ønsker å tilby en tjeneste eller applikasjon møter i dag en lav terskel for å få tilgang til et enormt marked. Mye av grunnlaget for suksessene for mange av de tjenester og applikasjoner vi i dag tar for gitt, er muliggjort fordi internett er åpent.

Det er derfor Forbrukerrådets oppfatning at nulltaksering er negativt for forbruker, og at det kommer i konflikt med sluttbrukeres rettigheter, samt at deres valgmuligheter på kort og lang sikt blir redusert. Det mener vi, blant annet fordi:

³ Ibid.

⁴ «Vurdering av nulltakseringstilbudet Telenor Yng «Music Freedom», Sak 1701876. 29. juni 2017:

<https://www.nkom.no/aktuelt/nyheter/attachment/29334?ts=15cf3f67b0a>



- Valgmulighetene til forbruker begrenses ved at nulltakseringen øker byttebarrierene og låser kundene til en leverandør. Når det skjer i et marked hvor Telia og Telenor kontrollerer over 90 prosent av sluttbrukermarkedet forsterkes den negative effekten av innelåsing. Nulltakseringstilbudene gjør det også vanskeligere å sammenligne tjenester. Funksjonen autoboster⁵ hos Telenor bidrar til ytterligere tilsøring av prisbildet i markedet for mobilabonnement og vanskeliggjør prissammenligning mellom ulike abonnement.
- Over tid kan også valgfriheten kunne begrenses ved at tjenester som ikke inkluderes i nulltakserte pakker ikke når kritisk kundemasse og derfor ikke overlever i konkurransen. Vi mener det samme kan gjelde for mobiloperatører (som leier nett) ikke har kapasitet eller økonomi til å administrere og/eller tilby slike tilbud. De konkurransevridende effektene og begrensede valgfriheten forsterkes ytterligere av den sterke markedsposisjonen til Telia og Telenor.
- En negativ effekt av nulltaksering av tjenester kan bli at mediemangfoldet svekkes over tid, ved at unges medievaner «dyttes» i en bestemt retning, slik Mediebedriftenes Landsforening skriver i et brev 7. november til NKOM: «Bruken av nulltaksering gir dermed mobiloperatørene direkte innflytelse på befolkningens medieforbruk, spesielt blant ungdom og økonomisk mindre ressurssterke grupper, hvor datakostnaden er mer avgjørende».

Videre mener vi at avgrensingen for Music Freedom (hos Telia og Telenor) er for snever. Per i dag ekskluderes en rekke andre strømmetjenester, samt strømmetjenester med andre forretningsmodeller eller andre tjenester som i praksis gir mye av samme funksjon (for eksempel radio).

Et annet aspekt vi er særlig bekymret for er hvordan den enkeltes personvern ivaretas for nulltakserte tjenester. Forbrukerrådet ønsker/imøteser informasjon fra bransjen om dette.

Forbrukerrådet er av den oppfatning at en utvikling der større datapakker er tilgjengelig på markedet er langt bedre for forbruker. Det gir forbrukerne mulighet for å selv velge de tjenestene de ønsker. Erfaringer blant annet fra det

⁵ <https://www.telenor.no/privat/mobil/mobiltjenester/datakontroll/yng.jsp>



finske markedet viser at dette er mulig, og at dette i tillegg fører til økt bruk⁶ av tjenestene. For eksempel tilbys mobilpakker med ubegrenset data for kun € 24,90 per måned⁷, noe som tilsvarer ca. 240 kroner i norske kroner. Til sammenligning koster et Telenor Yng⁸ og et Telia Smart Ung⁹ abonnement med kun 2 GB per måned 249 kroner.

Vi ber derfor at dere revurderer praksisen nulltaksering og heller tilbyr forbrukerne større datapakker til en rimelig pris. Dette er mer fremtidsrettet og kundevennlig, samtidig som at nettnøytralitetsprinsippene ikke brytes og forbrukerne selv styrer sin internettbruk.

Vennlig hilsen

Forbrukerrådet

Randi Flesland

Direktør

⁶ NKOM, «Det norske ekomarkedet 1. halvår 2017»

⁷ <https://kauppa.telia.fi/yksityisille/tuotteet/puhelinliittymat.aspx>

⁸ <https://www.telenor.no/privat/mobil/mobilabonnement/yng/>

⁹ <https://nettbutikk.telia.no/mobilabonnement/smart-ung>